

Peaflăul

Redacția și Administrația:
Piatra-Neamț, Palatul Administrativ
Proprietar: MIHAIL MAGIARI
Inscris s.n.b. Nr. 10 | 1942 Trib. Neamț

**Săptămânal de informații și afirmare
românească**

Director: MIHAIL AVADANEI

Abonamente:
Particulari 300 lei anual
Instituții 500 " "
Ab. de susținere 1000 " "

Ce am văzut în Basarabia

de Lt. Col. I. Teodorescu-Darie
Prefectul jud. Neamț
(Urmare din Nr. trecut)

ÎN OTACI

In Otaci am fost primiți de autoritățile locale.

Deși distanța până la primărie nu era prea mare, totuși din ordinul d-lui prefect Dumitriu ni s'a pus la dispoziție trăsuri de transport.

La primăria din Otaci am fost întâmpinați de primar și toate autoritățile comunale care după obișnuitul raport dat d-lui secretar general colonel Hanciu, ne-a condus în primărie.

Localul curat, foarte bine mobilat și curat, biourtile bune, majoritatea funcționarilor prezenți și toți îmbrăcați în costume naționale.

Ne-a lăsat buna impresie această primărie și gospodăria ei — grajduri, pompieri, etc.

Am trecut în drum spre atelierele comunale prin Sf. Biserica.

Sfântul locaș este slujit de un preot urednic după cât ne-am putut informa și ca prin minune a scăpat întreg de furia bolșevicilor.

Ateliere comunale

Comuna ne-a prezentat 3 ateliere comunale:

— Un atelier de lemnărie și fierărie.

— Un atelier de țesături și de pânză.

— Un atelier de croitorie, de împletituri de cănepe și de cusături naționale.

În toate lucrează ucenici premiliari conduși de meșteri și câștigul se împarte în două: 50% ucenicilor iar restul comunei.

Ucenicii au dormitor și masă la atelier.

Atelierul de mecanică este tot un bun evreesc ca și la Bălți.

Atelierul este reorganizat și pus în funcțiune de comună.

Munca se face în acord, maestrul fiind plătit cu 20% și alte avantajii.

Aici se fac reparații de tractoare și de mașini agricole pentru toată regiunea.

(urmăre în pag. 3-a)

Doi ani dela eliberarea Basarabiei

Prin comunicatul din 25 Iulie 1941, Marele Cartier Român anunța:

"Lupta pentru desrobirea brazdei românești dela răsarîs s'a terminat. Din Carpați și până la Mare suntem din nou stăpâni pe hotarele străbune. Lupta pentru salvarea credinței, pentru ordine și civilizație, continuă".

Acest comunicat venea să îndrepte prin forța armelor o situație creiată prin violență la 28 Iunie 1940, când armatele ruse, fără să aștepte răspunsul guvernului nostru la nota ultimativă din 26 Iulie 1940 a comisarului afacerilor străine, Molotov, au trecut frontiera pentru a ocupa Bucovina de Nord și Basarabia.

Prin revoluția din 26/7

Noembrie 1917, când partidul bolșevic în cap cu Lenin a preluat puterea în Rusia Sovietică, îșgonând guvernul lui Kerensky, s'a părut că noul regim sovietic a renunțat la vechiul ideal al țărilor preconizat de Petru cel Mare, de a ajunge la Bosfor și Dardanele, peste țările noastre.

Guvernul sovietic nu a recunoscut în mod direct realipirea Basarabiei proclamată de Sfatul Țării la 27 Martie 1918, în Chișinău, totuși nu a revendicat-o niciodată până la 26 Iunie 1940. Această hotărâre a Sfatului Țării a fost întărită și de Conferința de Pace dela Paris în 1919, întrunită după războiul monoial.

Deși pământul acestei provincii a fost stăpânit din vremuri memorabile de Traci și Daci, apoi de Romani între 106—271 d. Chr. ca strămoși legitimi ai noștri, iar în timpul următor a făcut parte integrantă din trupul Moldovei ce-și avea granița pe Nistru, conducătorii Rusiei țariste și sovietice au căutat să ne subjuge această provincie în cursul istoriei de două ori: la 1812 și în 1940.

Ca urmare a tendinței de expansiune către Bosfor și Dardanele, preconizată dintru început de Petru cel Mare, Rusia a purtat cu Turcia mai multe războaie pt. a întrona hegemonia ei în marea Neagră și Balcani.

(continuare în pag. 4-a)

D-l Ministru Dragoș în jud. Neamț

Zilele trecute, domnul Titus Dragoș, Ministru Românizării, Colonizării și Inventarului a inspectat județul nostru, de care d-sa se simte legat printr-o măgulitoare simpatiei ce ne arată.

Astfel în județ d-sa a

S'a atribuit românilor în mare parte aceste bunuri, astfel: 553 în Piatra-N., 122 în Buhuș și 137 în Tg. Neamț restul urmând să fie date la evacuările viitoare.

S'a reușit să se încaseze

producătoare de venituri.

Domnul ministru a răspuns d-lui prefect, declarându-se deplin mulțumit cu opera înlăptuită, aducând laude atât d-lui prefect, cât și d-lui administrator general Victor Gaube.

D-sa a dat instrucțiuni asupra modului cum trebuiesc puse în valoare toate bunurile — în special cele industriale — atribuindu-se chiar fără nici o chirie, numai să fie întreținute în stare de funcțiune.

E cazul băilor Bălățești, care nu funcționează de 2 ani și se pierde foarte mult. D. Ministru Dragoș a propus să fie atribuite spre exploatare, fără chirie, coop. Albina din Tarcău.

După aceasta d. ministru s'a întreținut cu administratorii giganți și personalul C. N. R. rezolvând și lucrările mai grele ce i-au fost prezentate.

Menționăm cu bucurie că simpatia d. ministru Dragoș se dovedește și în opere de bine pt. noi. Astfel d-sa a dat pentru pt. terminarea teatrului din Piatra-N. 500 mii lei astăprimăvară, iar acum, când lucrările sunt aproape terminate, a făgăduit 500 mii ca să termine decorurile.

aprobe toate chiriile, realizându-se peste 60 mil. în 10 luni. Românizarea comerțului, care nu este complet realizată, se găsește în curs de înlăptuire, iar din bururile industriale 6 sunt degradate dela expripiere, iar 32 sunt

† Eroul Slt.

Gh. Catrinoiu

Lt. post mortem

de Radu Petre

"Noi am murit ca să trăiască Patria"

Se împlinesc în 27 Iulie 1943 doi ani, de când în vâltoarea clocoțitoare a luptelor de lângă Bug, schizele dușmanului au răpît dintre noi pe slt. Gheorghe Catrinoiu.

Fiul al județului Neamț, născut în com. Războeni absolut al lic. comercial din Piatra-N., a intrat în anul 1938 funcționar la primăria acestui oraș, unde s'a și căsătorit.

Răsboiul l-a găsit sublocotenent, comandant de ploton, într'un batalion de vânători de Munte. Era un foarte bun instructor și foarte bun camarad iubit de toți ofițerii batalionului și foarte bine apreciat de comandanți.

Am plecat împreună din Suceava, când Maresalul ne-a ordonat să trecem Prutul. Îl vedeam zilnic în grelele marsuri de urmărire prin stepă și în lupte, cu fața suptă, arsă de soare și vânt, răsând și glumind, de par'că mergea la nuntă.

Lut' o seară, ajunși la capătul unei etape de mars — eram prin Transnistria — trecusem de Iastrebnă, ne-am întâlnit tocmai când căutam loc pentru dormit, printre copaci din marginea unui sat.

— Noroc Petre, cum merge? (Până la aceasta dată, avusem lupte la Sulița și Hotin).

— Servus George, am merge bine dar cam scârție balamalele, mai ales genunchiul stâng.

— Ai tutunn?

— Am niște mahorcă și drept foiață, hârtie din carnetul de campanie.

— Fain, am și cu o surpriză — și scoase biscuiți și bomboane rusești: — sunt din depozitul capturat la Hotin...

Am adormit între soldații mei și ai lui, depănând amintiri și doruri, îmbrăcați, cu capul în casă, având drept pat pământul și înveliș cerul înstelat.

Nu mai cine a dormit pe front, îmbrăcat cu capul în casă, sub cerul liber, în concertul tunurilor și jocul de artificii al rachetelor după o zi de marș istovitor prin caniculă și praf sau după lupte crâncene, știe cât de dulce, este un astfel de somn.

Ce importanță are dacă se întâmplă uneori să te trezești cu brumă pe cască și haine!...

În 26 Iulie, Batalionul a format o junglă în dispozițivul inamic, în pădurea Vierbovca lângă Bug. Aproape toată ziua, Rușii ne-au bătut cu artileria de toate calibrele. Eram pe marginea pădurii, în adăposturi săpate în pripă. Văjăitul sinistru al proiectilelor dușmane, aducătoare de groază și moarte nu mai conțenea. Pădurea urla de nenumăratele explozii, care împrăsciau cu pământ și oțel

(Continuare în pag. 3-a)

Buletin săptămânal

Situațiile fronturilor de luptă au rămas pe plan secundar, în cursul acestei săptămâni, față de evenimentele politice din Italia. Benito Mussolini a demisionat dela conducerea Italiei, împreună în întreg regimul fascist. Comanda supremă a forțelor italiene a fost preluată de Regele Împărat Victor Emanuel, care a numit prim ministru și comandant al armatelor cu depline puteri pe Mareșalul Italiei Pietro Badoglio. În toate înalte funcțiuni au fost numiți generali și funcționari de carieră. Îndată după preluarea puterii, mareșalul Badoglio a adresat poporului un comunicat prin care afirmă că războiul continuă și Italia rămâne credincioasă cuvântului dat. În această situație Anglo-Americanii păstrează față de Italia aceeași atitudine, iar în celelalte cercuri conducătoare, ale popoarelor cu care Italia luptă alături, se continuă aceleași raporturi. Consiliul de Miniștri italian a disolvat partidul național fascist, restabilind constituția și abrogând legile prin care organele partidului fascist erau încadrate ca organe de Stat.

În toată Italia domnește liniște, după cum se comunică din Roma, misiunea guvernului condus de Mareșalul Badoglio, fiind în primul rând rezolvarea problemelor de apărarea patriei și menținerea ordinii interne. Mareșalul Badoglio este atacat cu vehemență de cercurile Anglo-American, iar domnul Churchill, primul ministru britanic, în discursul ținut în camera comunelor a atras atenția poporului Englez că nu trebuie să-și facă iluzii, fiindcă, chiar dacă Italia n'ar mai fi pentru ei un adversar de primul rang, nu trebuie să se uite că ea reprezintă doar a zecea parte din imensa forță care este Germania.

Pe fronturile de luptă încăerările crâncene continuă cu aceeași intensitate.

Pe frontul de Est, Sovieticii au continuat atacurile lor puternice în sectorul Orel și Leningrad. Presiunea cea mai puternică a atacurilor masive Sovietice s'a exercitat la Nord și Sud de Orel și Est de Leningrad. Nicăieri Sovieticii n'au obținut nici un succes. Încercările lor de a străpunge frontul defensiv german s'au soldat cu pierderi imense în oameni și material de război. Astfel numai ieri au fost distruse în total 164 tancuri Sovietice din care 15 de aviație.

Deasemeni, pe lângă o mare mulțime de morți, Sovieticii au pierdut și foarte mulți prizonieri capturați de forțele Germane prin contraatacuri încununate de succes și prin apărarea elastică care a adus și în cursul acestei săptămâni o mare victorie defensivă trupelor Germane.

În sectorul Capului de pod de pe Cuban, toate atacurile sovietice sau prăbușit cu pierderi mari pentru ei. Forțele Germane și Române au executat contraatacuri încununate de succes.

În Sicilia, luptele continuă cu înverșunare, în regiunea Cataniei și dealungul coastei. Rezistența forțelor Italiene și Germane a oprit forțele Anglo-American, care deși au primit importante întăriri din armata lui Montgomery, n'au putut obține vr'un succes remarcabil. În același timp Anglo-Americanii și Canadienii au suferit pierderi importante, care au influențat considerabil operațiunile.

Războiul aerian a fost mult îndârjit în cursul săptămânii. Anglo-Americanii au bombardat, cu puțină pierdere, foarte mari de aparate de zbor, Hamburgul, Amsterdamul, în cursul unui raid, amănita Centrală. Populația erit pierderi mari.

M. Z.

BULETIN INFORMATIV
al Camerei de Comerț

Camera de Comerț și Industrie Piatra-Neamț, aduce la cunoștința comercianților, industriașilor, și meseriașilor din orașul Piatra-Neamț, că sunt invitați la sediul ei din str. Ștefan cel Mare colț cu Petru-Rareș, unde de către delegații ai Administrației Financiare, se țin în fiecare Duminică dela finele fiecărei luni, conferințe cu caracter profesional, cu colaborarea organelor de conducere ale Camerei de Comerț.

La aceste adunări se va explica în mod practic, sensul legilor fiscale și aplicarea lor, evidențiindu-se în special infracțiunile fiscale și sancțiunile la care se expun clasele profesionale din necunoașterea și nerepectarea acestor legiuiri.

Un comerciant, nu poate avea înmatriculată decât o firmă comercială, dar poate exercita mai multe feluri de comerț la unul sau mai multe așezăminte comerciale socotite și înmatriculate ca sucursale sau agenții ale așezământului principal.

Nu constituie un obiect de comerț declarat în sensul legilor actuale și deci nu se vor aproba cererile pentru întreprinderi de: reprezentanțe de articole comerciale și industriale import-export, import și export de materii prime, comerț cu produse industriale, furnituri de Stat etc.

Obiectul comerțului trebuie să fie bine definit.

Chiar la constituirea societăților a căror componenți sunt toți de origine etnică română, este necesară autorizația prealabilă a Subsecretariatului de Stat al Romanizării, Colonizării și Inventarului, iar când între asociați sunt și străini sau minoritari, se cere de Camera de Comerț în plus și aprobarea Ministerului Economiei Naționale.

Foto-copiile după acte au forță probantă ca și copiile obișnuite însă la fel și aceste foto-copii trebuie certificate pentru exactitate cu originalul și timbrate cu legea. La certificarea foto-copiilor se va prezenta totdeauna și actele originale.

În M. Oficial Nr.9/1942, s'a publicat legea Nr. 23, pentru reglementarea circulației produselor, care prevede expres că vânzarea mărfurilor către engrosiști și detailiști se poate face numai dacă cumpărătorii au prăvălie.

Se atrage deci atenția comercianților cari au obținut deja ca și celor cari vor obține în viitor autorizațiuni de comerț că sunt obligați să aibă local de desfășurare anume și că să nu se rezume numai la un simplu birou cu marfă prin diferite magazine necunoscute de public.

Eugen Lovinescu și Pizani

de George Fidler

O coincidență a soartei a făcut ca în aceeași săptămână — penultima — să dispară doi din oamenii scrisului nostru, doi intelectuali de marcă ai Țării și, nu ceva inutil și nemotivat mă îndeamnă să unesc aceste două nume: Eugen Lovinescu și Timoleon Pizani.

Pentru cine cunoaște că dânsii n'au fost deloc străini unul de altul atât în viață cât mai ales în domeniul adesea spinos al scrisului, înfrățirea nu va fi o enigmă.

Unul, Pizani, om vârstnic, sobru cu o cultură clasică redusă, un loc bine definit în gazetărie și cu multă pricepere în ale literaturii — ne aflăm prin 1904 — cellalt, Lovinescu tânăr cu impună-

toare culturală apuseană și puțin introdus în publicistică. În anul menționat, director al ziarului Epoca era Pizani urmând după Niculae Filipeșcu. În acest timp Eugen Lovinescu își făcea debutul în critica literară. Cele dintai articole despre Povestirile lui Sadoveanu apăreau în 1904 în foiletonul ziarului Epoca unde s'au continuat câțiva ani. În jurul Epocii era pe atunci un suflu junimist și autoritatea lui Titu Maiorescu și Petre Carp se impunea conducând pașii unui succesor al olimpiului critic junimist, Eugen Lovinescu.

Acesta părăsind ospitalitatea echivocă a lui Pizani urma să se fixeze cu o colaborare mai îndelungată în

Culturale

A apărut zilele acestea de sub tipar „Tristul destin”, poezii ale simpaticului și talentatului nostru conchetăean Lucian Mircea (prof. Bors). Până vom reveni mai amănunțit asupra acestui însemnat fapt cultural din ținutul nostru, publicăm în întregime poezia :

Șfârșit de Iulie

În iie străvezie de zarlște gingașă
Se tolănește vara pe adieri de grâne,
Iși desvelește bolul și 'n arșiță trufașă
Se 'ntinde 'mbietoare de soare și de pâne.

Răcoarea fugărită se mistue 'n amiază
Și umbra se 'ncălcește în rădăcini uscate.
O cumpănă cobește bătrână ca o piață
Ori poate ostenită de grea singurătate.

Prin țărna, cum îi iasca de soare încropită,
Cirezile își cată alene răsuflarea
Și, parcă, împăcate c'o stranie ursită
Iși rumegă aleanul nelămurit ca zarea.

Dealul din fund pesemne și-a răscuit spinarea
Să-și însorească încă metehnele bătrâne.
Iși clatină o clipă 'n lumină meditatea
Și-alătura de vreme, nedumerit, rămâne.

Până departe șesuri întinse către ape
Simt mișunând sub ele țărâna în răsufllet.
Vieața incolțită în beznă dă să scape
S'adulmece oleacă de soare și de sullet.

Cât ține zarea răul îi vărut dibaciu
Că minunat el singur a 'ncremenit pe loc.
Pe lângă deal scheletul salcâmlor săraci
Iși numără frunzișul îngălbenit de foc.

LUCIAN MIRCEA

Informațiuni

În Piatra-Neamț s'au deschis cursurile comandantilor și comandantelor de centre și subcentre ale Educației Extrașcolare, sub conducerea d-lui lt. colonel Șoimaru Gheorghe, subinspector al județului Neamț.

Cursurile de conducător de Cămine Culturale organizate de Fundația Culturală Regală „Regele Mihai I” se vor începe în ziua de 8 August 1943 și vor dura 21 de zile.

Sfințirea schitului Țibucani se va face în ziua de 22 August 1943 de către I. P. S. Mitropolit Irineu al Moldovei și Sucevei.

Biurul de informațiuni al Oficiului local de turism Piatra-N. este la sediul Căminului Cultural județean Neamț în piața 6 Septembrie

Citiți ziarul
Ceahlăul

paginile Convorbirilor Literare ale Junimii care din 1885 apărea la București.

Impresia cea dintâi pe care „șeful” Timoleon Pizani o făcea tânărului publicist ce-i prezenta sfios articolele sale era cam aceasta: (o povestește Eugen Lovinescu singur).

Director al ziarului Epoca era Timoleon Pizani a cărui chip asimetric și prognat de Vlad Tepeș nu respira bunăvoință. (M'am convins ulterior că era om de raporturi civilizate, bun de sfat și cu sensibilitate literară) în dosul bioului său redacțional, alături de o căciulă haiducească trântită pe masă, părea pus mai mult să pândască decât să primească. De nu i se vedeau pistoalele dela chimir, se putea presupune că fusese piteie în saltarele bioului așa că numai preliminar nu oferea vizitorilor

decât pumnalele privirilor sale de după niște sprincene stufoase a căror amenințare a trebuit s'o înfrunt și eu doi ani. Printre focurile încrucișate ale unei indifferențe ostile trebuia așadar, umil și incolțit să depun cu priviri laterale, truda nemernică a muncii mele literare pe masa domnului director.

După doi ani nu știam încă dacă d-l Pizani e bas sau bariton, dacă-i conveniau articolele mele ori nu căci faptul apariției lor s'ar fi putut explia prin grațuitate și imperativul unei vocații precise.

Cam aceasta era situația pe atunci.

În privința teoriilor lingvistice aplicate graiului nostru ei s'au situat de fapt unul la Zenit iar altul la Nadir. Recitiți câteva pagini din scrisul lui Eugen Lovinescu!

(continuare în pag. 2-a)

Căminul Cultural + Eroul Slt. Gh. Catrinoiu, St. post mortem

Toate Căminile Culturale din județ vor continua acțiunea organizată conform instrucțiunilor primite cu Nr. 217/943, trimițând la Căminul Cultural județean dări de seamă lunare asupra activității desfășurate.

■ Căminele Culturale care n'au înaintat încă lucrările adunării generale, sunt rugate a o face imediat.

■ Toate Căminile vor ține

neîntrerupt legătură cu fii satelor. Avem în județ multe cazuri care ne umple inima de bucurie, prin grija ce au arătat aceștia față de satele natale.

Vom releva aceste cazuri într'un reportaj viitor.

■ Căminele care n'au achitat cărțile și revistele primite dela noi ale editurii O. F. A. R. sunt rugate să expedieze costul cu prima poștă.

Morti neașteptate

În urma unei scurte, dar grele, suferințe a încetat din viață tânărul și iubitul învățător Ștefan Obreja din Târgul Neamț.

Băiat conștiincios, cu suflet deschis și foarte muncitor, Ștefan Obreja s'a bucurat de întreaga simpatie a celor cu care a venit în atingere în scurta lui viață. Și-a făcut frumos datoria pe front și chiar înainte de a-și face operația, în urma căreia a decedat, abia venise dela datoria de ostaș, unde ca și în viața de învățător s'a comportat atât de frumos.

Pierderea lui a semănat o ireparabilă durere între toți prietenii și cunoscuții.

■ După o grea suferință a încetat din viață Constantin Constantinescu din Dobreni.

Gospodar de frunte, om de omenie, fost primar al com. Dobreni mulți ani, Constantin Constantinescu era un om cu care satele noastre se mândresc. Regretat de toți cari l-au cunoscut, el a fost condus de o mare mulțime la locul de veci, după o viață de 54 ani.

Știri și fapte de tot felul

Invalizi de războiu la căile ferate germane

Căile ferate germane au luat măsuri pentru preluarea în serviciul lor a unui număr considerabil de invalizi de războiu. S'au prevăzut instituțiile necesare pentru instrucția acestora. Căile ferate necesită deosebi un personal bine pregătit în corpul mecanicilor de locomotivă și pentru alte servicii. În toate posturile de funcționari unde există lipsă de personal vor fi plasați invalizi de războiu, fără considerente de vârstă.

30.000 — 50.000 de urși într-o singură peșteră

În renumita peșteră dela Mixnitz în Steiermarc s'au găsit resturile a 30.000 — 50.000 de urși, ceea ce dovedește cât de numeroase au fost odată în Europa Centrală aceste animale.

Căinii matematicieni

Pentru a dovedi inteligența animalelor se citează adeseori câini cari știu să socotească, făcându-se greșeala de a atribui animalelor capacitatea de a gândi ca un om. În realitate calculele matematice și toate celelalte dresaje sunt complet străine animalelor. Toate nu sunt decât arta dresorului, iar animalul reacționează la cele mai imperceptibile ordine ale acestuia. Astfel câinele unui artist răspunde publicului cât este 3+4, lătrând de 7 ori, apoi distinge cu ochii legați cifrele de pe o tablă. Cercetându-se cazul, s'a constatat că acest câine în realitate nu era dresat decât în privința a două semne, începutul și sfârșitul lătrăului. Stăpânul său îi dădea ordinele prin anumite poziții ale corpului sau sgo-mote ușoare. Ceea ce trebuie admirat la un astfel de animal este extraordinara sensibilitate a simțurilor lui.

Gura lui mii

Cinstirea

oamenilor mari ai țării, prin denumiri de străzi cari să le poarte numele lor, nu reprezintă, la noi, o adevărată cinstire totdeauna. Sunt de exemplu nume de eroi ai neamului, de scriitori mari, a căror nume figurează pe niște străzi periferice, care nu se bucură măcar de o îngrijire acatării. Poate ar fi cazul unei re-

vizuirii, cari ar aduce cinstire celor ce or face-o, așa după cum se cuvine o adevărată recunoștință celor a căror nume s'au dat străzilor.

Deasemeni

ar fi timpul să se stabilească precis numerele caselor de pe fiecare stradă. Sunt case care poartă mai multe numere, fără să se știe precis care este cel adevărat.

(urmăre din pag. 1-a)

fierbinte, în mil de schije ce țiuiau pe deasupra noastră sau pocneau înfingându-se în copaci. Spre seară, bombardamentul a mai încetat, dar a început o ploaie torențială, care ne-a scos pe toți din adăposturile ce se umpleau cu apă.

A doua zi, 27 Iulie 1941, după pregătiri de artilerie mai intense ca cele din ziua precedentă, inamicul dă puternice contraatacuri, dar e nevoit să se retragă cu mari pierderi sângeroase.

După al patrulea contra atac respins cu dăruenie de slt. Catrinoiu, în fața plotonului acestuia erou, mulțimea cadavrelor soldaților ruși, era ca bostanii într-o bogată bostănărie toamna. În după masa aceleiași zile, un obuz dușman face explozie în copacul lângă care își avea adăpostul slt. Catrinoiu și ploaia de schije îl stărtacă, omorându-l pe loc...

După terminarea luptelor d. col. V. Cărlan comand. batalionului, a trimis îndureratei soții a eroului o frumoasă scrisoare, din care dau câteva spicuiri:

„... Bogat în acte de inițiativă și-a îndemnat continu plotonul să-și facă datoria pentru „România-Mare, în Sulița Târg,

„în ziua de 5 Iulie, a descoperit cuiburile de partizani, imobilizându-i și impledecându-i „de a trage în ostașii batalionului. A luat parte cu plotonul „său la luptele din regiunea Hodynului punând pe fugă inamicul din fața sa în seara zilei de 6 Iulie. În 25 Iulie, în Chirnasovca (Ucraina) a fost cu „plotonul său printre cei dintâi „care au căzut în spatele dușmanului. În ziua de 27 Iulie „în pădure Vierbovca, deși contra-atacat cu înverșunare de „mai multe ori de către dușman „n'a cedat o palmă de loc din „terenul cucerit din mâinile dușmanului. În aceeași zi, în aceeași pădure pela orele 14, „schije de obuz vrăjmaș au lovit „lovit pe slt. Catrinoiu, sufletul „său urcându-se la ceruri în „paza Creatorului. A fost înmormântat în curtea bisericii „din Alexandrovca în 28 Iulie „Iubit de camarazii și comandanții lui, fiți mândră doamnă „că aji avut un soț plin de „demonitate și onoare, care a „vut țaria să-și sacrifice totul „pentru Țară. Nu ori cine are „deosebita cinste de a-și sacrifica viața pe altarul Patriei, „devenind Erou al Neamului... „Iubite camarade slt. Catrinoiu, păstrez și voi păstra toată

viața, vie amintirea greutăților războiului petrecute alături de tine și a clipele de exaltare sufletească după fiecare victorie, exaltare pe care o simt și înțeleg numai acei care istovii de zile și nopți de lupte, au văzut coloanele dușmanului retrăgându-se în debandadă, urmărind de ai noștri.

Nu vreau uita nici clipa, când după Chirnasovca, ai adus în fața comandantului nostru vre-o 30 de prizonieri, raportându-i răzând, că i-ai „adus un mic plocon“.

Din jertfa ta și a celorlalte mii de Eroi de al căror nume se leagă: Prut, Bucovina, Basarabia, Nistru, Transnistria, Odesa, Bug, Nipru, Stepa Nogai cu Malaia-Bielozoroca, Crimela cu Sevastopol, Iaila și Kerch, Harcov, Doneț, Don, Stepa Calmucilor, Stalingrad, Cuban, Novorosiisk, Anape, Tuapse, Nalciș și Vladi-Caucaz, va renaște mândră România-Mare și tare de mâine, respectată de prieteni și temută de dușmani...

Din viața și jertfa ta și a mii de Eroi căzuți în crâncena înclăstare pentru cruce și reînțregire, își vor adăpa generațiile viitoare setea iubirii de Patrie și datorie.

Radu Petre

Ce am văzut în Basarabia

(Urmăre din pag. 1-a)

Căminul de ucenici

Am vizitat localul căminului de ucenici, curat, totul în ordine.

Și aici ucenicii i-au o masă bună și substanțială din al cărei belșug în fugă am gustat și noi.

Spre CHIȘINĂU

După aceste vizite și după ce ne-am luat rămas bun dela autorități, în seara zilei de 21 Iunie, am plecat spre Chișinău.

Deși am ajuns noaptea la orele 4, în drum spre camerele de culcare, ne-am dat seama ce au lăsat și

aici bolșevici.

Tot cartierul comercial a fost ars, zidurile goale, parte dărâmate ies la iveală din dosul copacilor ce străjuesc strada principală dintre gară și spital.

Spre Arcizi (Chilia)

Deși destul de obosiți la orele 6 am fost în picioare, gata de drum.

În gara Chișinău ne aștepta automobilul să ne ducă spre alte plaiuri basarabene, spre Arcizi în județul Chilia.

În revărsarea dimineții stăm la ferestrele automobilului și prin fața noastră

ca într'un film trec cămpuri basarabene cu sate frumoase cu livezi, cu turme de vaci, cu oameni voioși pe ogoare, totul pare ca în poveste, nicăieri nu se vede un hat, o buruiănă în holde ori vre-o cultură neglijată.

Către orele 11 ajungem la Arcizi, unde am fost întâmpinați de domnul Bejan prefect al Chilie.

Căldura începe să se simtă.

Aici ne așteptau mașinile Guvernământului gata să ne ducă tot mai adânc în meleagurile Basarabiei.

(Continuare în n-ral viitor)

Eugen Lovinescu și Pizani

(urmăre din pag. 2-a)

Toată ambianța lingvistică a Apusului sălășluiește în ele. Dar, să fim drepi, poate în limba lui Miron Costin și Grigore Ureche nu s'ar putea subtiliza atât de mult ideile, nu s'ar găsi atâtea fi-nețe necesare unei aprecieri critice sau unui studiu portretistic.

Dar în tot cazul, dece „Volubitatea Elocuțiunii“ și nu „usurinta exprimării“? și câte altele cărora nu mi-i dat mie smeritul a le găsi prină.

Mă gândesc însă cu admirație la lupta ce'l caracteriza pe T. Pizani. Mă gândesc că acest apărător al curățeniei graului nostru nu a fost un Popescu sau Ionescu ceea ce era foarte frumos dar și foarte normal ci... Timoleon Pizani luptând contra străinismelor!... dupăcum totată de trainic și frumos în alte domenii a conștient la

noi un A de Hertz, un Maimonides, un Vilhelm de Kotzebue, un Eduard de Caudella Flechtenmacher și alții. Dar ce înseamnă sufletul omenesc și integrarea cu totul în țărâna din frământarea căreia ai eșit și pe care o iubești... Pizani venea de undeva, dar a fost cu totul al nostru.

Pe Eugen Lovinescu trebuie să-l judeci având în față cele peste 40 de volume ale lui. Umbrit oarecum și izolat din cauza unei demnități care nu admitea compromisuri, pasionat după adevăr și frumos, el trecea totul prin filtrul valorii reale.

Student, novice, când te duceai la el cu vreg mică încercare literară te primea rece cu solemnitate egală, îi treceai pragul casei fără iluzii și îl vizitai numai dacă erai pregătit sufletește pentru orice, deaceia îi aplicasem un dicton care nu venea deloc

din domeniul literelor dar se potrivea de minune criticului ce-l aveai în față: „Fiat justitia, pereat mundus!“.

Un personaj din domeniul vast al științei care n'a scăpat de filtrul rece a lui Lovinescu a fost și Vasile Părvan. M'a interesat mult viața și activitatea acestui om de știință, acestui gigant. L-am asemuit în gigantismul concepțiilor lui cu Bogdan Petriceicu Hajdeu. Hajdeu era de o concepție atât de vastă încât își concretiza ideile în opere ce nu puteau încăpea într-o viață de om. Părvan deși gigantic, avea spiritul proporțiilor. Getica e mare dar e omenească. Magnum Etymologicum Romaniae e supraomenească. Pe Vasile Părvan viața l-a ajutat însă foarte puțin. El a avut o ascensiune fulgerătoare — la 26 ani profesor universitar — dar și un desnodământ la jumătatea drumului. De altfel culturile atinse de Părvan a mai sgârbiat orgoliul unui titan al tim-

(Continuare în pag. 4-a)

Doi ani dela eliberarea Basarabiei

(Urmare din pag. 1-a)

În urma războiului din 1768, Rusia câștigă dela Turci, prin pacea dela Kuciuk Kainargi la 1774: grilele Donului, Bugului și Niprului și strâmtoarea Kerci.

Prin pacea dela Iași încheiată între Turci și Ruși, în urma războiului din 1787-1792 Rusia ajunge la Nistru ocupând actuala Transnistrie.

La 1812, în fața amenințării marelui armate de 500000 de oameni a împăratului Franței, Napoleon Bonaparte, care urma să invadeze Rusia, guvernul Țarului Alexandru I reuși să corupă pe Dragomanul Portii, Dimitrie Moruzi, cu 30.000 galbeni și să încheie pace cu Turcia, mulțumindu-se numai cu Basarabia, de unde cerea nici mai mult nici mai puțin decât toate Țările Române până la Dunăre.

Urmează războiul Crimeei, între anii 1854-1856, când forțe navale ale Angliei, Franței și Piemontului pătrund în Marea Neagră, ocupă Sevastopolul după

lupte crâncene și Crimeea, impunând pacea.

Prin congresul dela Paris din 1856, Rusia pierde hegemonia în Marea Neagră și este silită să ne retrocedeze cele trei județe din Sudul Basarabiei: Cahul, Ismail și Cetatea Albă, spre a fi îndepărtată dela Gurile Dunării și a se stăvili expansiunea spre Sud către Bosfor.

Deacum interesele vădite, în special de Anglia, pentru asigurarea navigației sale în Marea Mediterana au fost o piedică continuă contra dominației Rusiei asupra strâmtorilor Bosforului și Dardanelor.

Rusia Sovietică a reluat totuși din 1939, politica de expansiune. Astfel la 17 Septembrie 1939 trupele sovietice pătrund în Polonia de Răsărit și o ocupă.

Aceeași politică de expansiune o preconizează sovieticii și în Marea Baltică, intrând la 29 Septembrie 1939 în Estonia, iar la 5 și 10 Octombrie același an în Letonia și Lituania submotivat de a le apăra.

(Urmare în numărul viitor)

Buleline pierdute dela Biroul Populației, pe numele :

Eliza Gh. Rareș strada General Manu - Piatra-Neamț.

Vasile Mihăeș și Ecaterina V. Mihăeș - Piatra-Neamț.

Elena N. Mihăilă - Piatra-Neamț.

Grădinaru Varvara Fabrica Zimca Piatra-Neamț.

Maria I. Simionescu și Vasile C. Luca - Piatra-Neamț.

Paulina Herșu str. Lascăr Catargiu Nr. 39 - Piatra-N.

Turtureanu Gheorghe str. Subdarmănești Nr. 5 - Piatra-N.

Maria Labiș str. Dragoș Vodă, 7 - Piatra-N.

Ilic Hollgher str. Carol Nr. 172 - Piatra-N.

Elvira David str. Cuza Vodă, 109 - Piatra-N.

Zoia Nazarie str. Carol, 150 - Piatra-N.

Elena Costan str. Carol, 73-Piatra-N.

Gutman Fux str. L. Catargiu, 91 - Piatra-N.

Rebeca Goldfarb str. Carol, 29 - Piatra-N.

Lupu Aron str. Dărmănești, 110 - Piatra-N.

Maria Ion Crăciun, Piatra-N. Anexa Cîrtei str. Tudor Vladimirescu, 60.

Soil Iancu str. Col. Roznovanu, 51 - Piatra-N.

Pierdut buletin biur. populației și carnet identitate C.F.R. pe numele Gh. Mihăilescu - Piatra-N.

Maria Grigoresca - Piatra-N. Dragoș-Vodă, 132.

Rusu Vasile - Piatra-N. Sublocot. Lupel, 2.

Olimpia Enea și Constantia Enea, Piatra-N. Anexa Sarata.

Elena N. Mihăilă - Piatra-Neamț.

Elena Gh. Raveica str. Petru-Rareș, 132 - Piatra-N.

Samoilă Neculai - Piatra-N. str. Dărmănești.

Ileana V. Baltă - Piatra-N. str. Mărășel, 161.

Maria V. Rusu - Piatra-N. str. Mărășel, 161.

Tivia Simion - Piatra-N. str. Cuza-Vodă, 19.

Safta Constantin Manole comuna Mărgineni jud. Neamț.

Aglaia Furcă din comuna Bodești satul Corni jud. Neamț.

Vasile Rusu, str. Milcov, 11, P.-N.

Fanica Nemteanu, str. Dornes u Nr. 55 Piatra-N.

Leibușor Zindel și Leibușor Șaim, str. Căjeșului, 41, Piatra-N.

Hala Ioină strada Sub-Petricica Nr. 45, Piatra-N.

Alexandrina Ghiocă str. Carol, 176 Piatra Neamț.

Bumbu V. V. str. Măreței Nr. 92, Piatra-Neamț.

Iancu Abramovici str. D-tru Lalu Nr. 5, Piatra-N.

Constantin Maxim strada Carol Nr. 174, Piatra-N.

Pierdut buletinul Biuroul Populației Nr. 2282 pe numele Nicolae Mocanu din Brăila str. M. Bravu Nr. 127. Piatra-N. Se declară nul.

Găsitorul este rugat a-l aduce la dl. Nic. Ciurlea str. Cpt. Necula, 4. P.-N.

Pierdut carnetul de scutire de muncă M. O. cu Nr. 5684, pe numele Zelle Rubin, str. Căjeșului, 11 P.-N. Il declar nul.

Clobanu Gheorghe str. Elena Cuza, 72 - Piatra-N. Idem, Legitimă dela fabrica de hârtie.

Toate se declară nule.

Banca Federală „Alexandru cel Bun” — Piatra-Neamț

COMUNICAT

Banca Federală „Alex. cel Bun” din Piatra-N., în calitate de mandatară a Institutului Național al Cooperăției, aduce la cunoștința tuturor producătorilor de cereale din jud. Neamț că cumpără orice cantități de grâu, secară, orz, orzoaică și ovăz la prețurile și condițiile fixate de Subsecretariatul de Stat al Aprovizorării, după cum urmează :

Grâu baza 75 kg. hl. cu 3 la sută c. s. lei 260.000 vag. 10 tone.

Secară baza 68 kg. hl. cu 3 la sută c. s. lei 187.000 vag. 10 tone.

Orz baza 60 kg. hl. cu 3 la sută c.s. lei 166.000 vag. 10 tone.

Orzoaică baza 65 kg. hl. cu 3 la sută c.s. lei 200.000 vag. 10 tone.

Ovăz baza 42 kg. hl. cu 3 la sută c. s. lei 190.000 vag. 10 tone.

Prețurile se înțeleg franco gară C.F.R. sau schelă.

Pentru buna deservire a producătorilor Federala cumpără în toate zilele de lucru în următoarele centre de colectare :

1) Buhuși prin Coop. „Sporul” din Buhuși.

2) Podoleni prin Coop. „Unirea Românească” Podoleni.

3) Piatra-N. (gara nouă) prin Federală.

4) Tg. Neamț prin Coop. „Unirea” Vânători Neamț.

Producătorii sunt obligați ca la prezentarea disponibilităților de vânzare să prezinte certificatul de recoltă pe a cărei contra pagină casierii plătitori ai centrelor de colectare vor face mențiunea legală de depunere, pentru descărcarea lor.

Avizăm pe această cale că s'a pus la dispoziția centrelor toate sumele necesare pentru ca colectarea să înceapă imediat.

Orice lămuriri și reclamațiuni în legătură cu această operațiune se vor adresa direct Direcției Federalei str. Petru-Rareș Nr. 40 Piatra-N. telefon 276.

Directorul Federației,
LEON POPESCU

Contabil șef, Nec. Stăhiescu

Pierdut buletinul Biuroul Populației eliberat de Poliția Piatra-N. pe numele Herșu Simon str. Mărășel, 11. Il declar nul.

Eugen Lovinescu și Pizani

(urmare din pagina 3-a)

pului, dar despre asta altădată.

Dar Eugen Lovinescu ce avea cu Vasile Pârvan? Sau mai bine zis, cu cine se războiau cu istoricul, cu arhiologul, cu filozoful sau cu omul? Desigur cu primii doi, nu. Și deasemeni nu știu dacă numai gândirea mistico-filozofică în care profesorul își îmbrăca de obicei prelegerile sale și aprecia de criticul nostru ca „banalitate mascată și grandilocvență” să fi născut atitudinea fâșie de dezavuare față de tinuta generală a lui Vasile Pârvan și dacă nu o malițiozitate bazată pe alte premise întredinea flacara de ostilitate dintre acești doi oameni.

După Eugen Lovinescu, misticismul lui Pârvan, aceea concepție tragică despre lume și viață simțită mai ales în considerațiile de încheiere ale monografiei despre Marcu Aureliu și Gânduri despre lume și viață la Greco-Romani din Pontul stâng, nu era decât o mantie de paradă și niște locuri comune de reflecție asupra vieții. Dar nici Pârvan omul nu era pe placul criticului portretist.

† Gică Diaconescu

În București, a încetat din viață, la o vârstă prea timpurie, concetățeanul nostru Gică Diaconescu.

Vlăstarul unei familii cu ramuri foarte răspândite în județul nostru, Gică Diaconescu era totdeauna gata să stea la dispoziția concetățenilor săi, cari apelau la el.

Deaceea el lasă unanime regrete în lumea celor cari l-au cunoscut și apreciat.

Pentru Oraș și Sat

Deschiderea Școalelor se aproprie
NU UITAȚI NOTAȚI-VĂ BINE

cu prețuri de Reclamă

obțineți cumpărăturile Dv. de LA NOUA LIBRĂRIE

CARTEA ROMÂNEASCĂ

☆ PETRE CIOBANU ☆ PIAȚA-NEAMȚ

Str. Lascăr Catargiu Nr. 20 — (Colț cu Str. Alexandru cel Bun)

Asortat cu tot felul de cărți literare, pedagogice, științifice populare, cărți pentru copii și tineret.

Cărți și Rechișite școlare. Furnituri de Biur, Articole Fotografice, Plăci de patefon etc.

☆ CARTEA ROMÂNEASCĂ PETRE CIOBANU VINDE EFTIN ☆

Să nu trecem mai departe.

Atunci când Pârvan își dă fără timp tributul vieții în apogeu ascensiunii sale și în regretul tuturor, Lovinescu scrie următoarele :

„Și când vânturile băteau atât de prielnic în pânzele unei vieți ce se inserase în ritmul vieții științifice europene cu relații la Londra, Paris, Roma, iată și firul de nisip alui Pascal și mucenicul amblișiei de a ști și de a ajunge a încremenit creștinește pe

masa ce ne așteaptă pe toți...

În adevăr iată-l și pe maeștru auster consecvent cu sine însuși murind solemn și într-o retragere impresionantă, titan al cugetării și intrasi-genței, omul care n'a știut ce e durerea, jalea, entuziasmul, adică n'a cunoscut însăși viață, iată-l încremenit creștinește pe masa ce ne așteaptă pe toți.

Se caută ucenici cu plată la Tip. românească „Gh. Asachi” Piatra-Neamț.